

RICHTLIJNEN VOOR HET VELDWERK

Komend voorjaar zal de nieuwe druk van de handleiding verschijnen. De opzet was dat dit vorig jaar al zou gebeuren, maar we wilde nog even wachten met de herziene druk totdat we goed zicht hadden op de mogelijkheden en beperkingen van het meetnet. Na een uitgebreide evaluatie van de eerste resultaten van het Meetnet Amfibieën, zijn we tot de conclusie gekomen dat we op de goede weg zijn. Enkele kleine aanpassingen zijn echter nodig, aanpassingen die ook voor jullie als waarnemers belangrijk zijn.

tijdstip van de opnames

Met het meetnet amfibieën proberen we met één methode meer soorten te omvatten. Soorten met ieder hun eigen leefwijze en fenologie. Daar moeten we tijdens het veldwerk rekening mee houden. Zo zijn in vrijwel ieder telgebied in Nederland zowel vroege (bijv. bruine kikker) als late (bijv. groene kikker) soorten aanwezig. Om er zeker van te zijn dat beide soortgroepen goed bemonsterd worden is het noodzakelijk om de veldbezoeken zodanig verspreid over het voorjaar te plannen dat je als waarnemer een goede kans maakt representatieve aantallen van beide soortgroepen waar te nemen. Dat betekent dus twee bezoeken in het vroege voorjaar (maart-half april) en twee bezoeken wat later in het voorjaar (eind april-juli).

naadloos

Bij monitoren is het van belang dat de resultaten van ieder jaar naadloos aansluiten op de gegevens van de voorgaande jaren. Hierdoor zijn we in staat een vergelijking van die gegevens te maken en een eventuele voor- of achteruitgang van bepaalde soorten vast te stellen. Daarvoor moet niet alleen de inspanning in het veld van jaar op jaar constant blijven, maar ook de notatie van die gegevens op het telformulier. Zo is het noodzakelijk dat ieder jaar dezelfde wateren dezelfde nummers krijgen zodat de gegevens controleerbaar zijn. Stuur ook ieder jaar een veldkaart mee met het ingevulde telformulier. (Ben je de nummers vergeten, bel dan even naar Werkgroep Monitoring, dan sturen wij een kopie van de veldkaart van vorig jaar)

nieuwe en verdwenen wateren

Als er binnen het telgebied een nieuw water wordt aangelegd en deze ook wordt meegenomen in de monitoring, dan is het zaak dit water een nieuw nummer te geven en ook duidelijk op het telformulier te vermelden dat het een nieuw water betreft. Wij kunnen dit waternummer dan aan ons bestand toevoegen met daarbij de opmerking dat het water nieuw is aangelegd. Als daarentegen een water wordt gedempt geef dat dan ook duidelijk door. In ons bestand krijgt dat waternummer voortaan een 'nul-waarneming'. Het is belangrijk dat we een goed onderscheid kunnen maken tussen nieuwe en verdwenen wateren die samen kunnen hangen met een toe- of afname van amfibieën, en wateren die om een andere praktische reden niet meer worden gevolgd. In het laatste geval krijgen

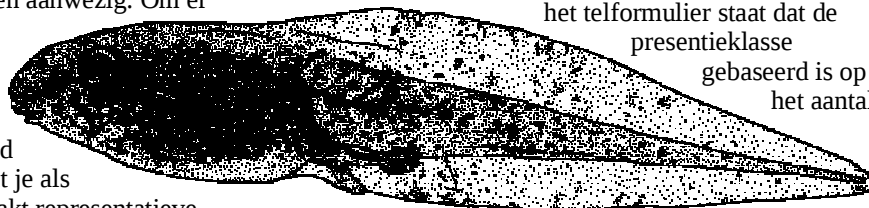
Illustratie Paul Veenliet ©

we minder gegevens zonder dat dit samenhangt met het voorkomen van amfibieën.

eieren, larven en juvenielen

We hebben gemerkt dat er bij sommige waarnemers een misverstand bestaat over het (niet kunnen) toekennen van een presentieklasse aan waargenomen eieren, larven of juveniele dieren. Op

het telformulier staat dat de presentieklasse gebaseerd is op het aantal

aanwezige

volwassen dieren. Nu zijn eieren, larven en juvenielen natuurlijk geen volwassen dieren, maar dat wil niet zeggen dat waarnemingen aan dergelijke levensstadia niet meetellen. Natuurlijk kan je aan het aantal waargenomen larven niet exact afleiden hoeveel volwassen dieren daarvoor verantwoordelijk zijn geweest. Maar op grond van het aantal larven en de verspreiding over het water kan je wel een indicatie van zeldzaam, algemeen of zeer algemeen toekennen aan de aanwezige soorten. Datzelfde geldt natuurlijk ook voor eieren en pas gemetamorfoseerde dieren.

Alle informatie over de dieren en het telgebied is waardevol. Noteer ze dus op het telformulier!

